

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

پنجشنبه ۱۸ مهر ۱۳۹۸ | ۱۱ صفر ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۵۰۰ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Thursday - 2019 OCT 10

www.jamejamdaily.ir

۱۱

رهبر انقلاب در دیدار نخبگان و استعداد‌های برتر علمی با اشاره به الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت تأکید کردند

ایرانی فکر کنیم، ایرانی زندگی کنیم

نشست عوامل کمیته اطلاع‌رسانی و مستندسازی اربعین برگزار شد

تدارك رسانه‌ای برای اربعین

با نزدیک شدن به اربعین حسینی و برنامه‌ریزی برای این گردهمایی عظیم، عوامل و برنامه‌سازان کمیته اطلاع‌رسانی و مستندسازی اربعین در نشست‌ی که در سالن همایش های صدا و سیما برگزار شد، از اقداماتی که برای این روزها درنظر گرفته‌اند گفتند. این برنامه باحضور سید رمضان موسوی‌مقدم دبیر ستاد اربعین صدا و سیما، پیمان جبلی معاون برون‌مرزی، علی علوی دبیر کمیته اطلاع‌رسانی و مستندسازی ستاد اربعین، حسین ذوالفقاری رئیس ستاد مرکزی اربعین، سردار محسن فتحی‌زاده فرمانده قرارگاه اربعین ناجا و جمعی دیگر از مدیران برگزار شد.

بوی نامطبوع مرکز دفن پسماند آرادکوه به مشکلات محیط‌زیستی، اجتماعی و فرهنگی دامن می‌زند

یک کوه مشکل

هر وقت، حرف از مدیریت شهری، پسماند و بوی بد و مشکلات محیط‌زیستی به میان می‌آید، این نام‌آرادکوه است که بعد از آن شنیده می‌شود. مجتمع پسماندی که سال‌هاست، نقل مجالس محیط‌زیستی و مدیران شهری است. این روزها نام آرادکوه بیشتر شنیده می‌شود. توجه دوباره به آرادکوه به صحبت رئیس‌جمهور درباره لزوم ساماندن‌ی پسماند و فاضلاب تهران برمی‌گردد و دوباره تب انتقال آرادکوه را به جریان انداخته است. روز گذشته اما به دستور روحانی، دستگاه‌های دولتی زیر ربط باید نسبت به حل معضل بوی تعفن و نامطبوع در محدوده اتوبان تهران- قم اقدام کنند.

دیوارنگاره تازه میدان ولیعصر نشان می‌دهد چگونه راهپیمایی اربعین فارغ از ملیت و هر تفاوت دیگری، زائران را زیر یک پرچم جمع می‌کند

ملت عشق

بیشتر بخوانید

بررسی موضوع برگزاری دادگاه‌های جرائم سیاسی با حضور هیأت منصفه

گامی تازه در رعایت حقوق اساسی

«ایران» یکپارچه حمله

خودروهای الکتریکی با وجود مزایا، معایبی هم دارند که روی کفه ترازو بررسی‌شان می‌کنیم

وزن‌کشی ماشین‌برقی‌ها

پشت‌صحنه یک جنایت

روایایی که کابوس شد

اعترافات هولناک دختر جوان که سناریوی قتل پیرمرد تنها را اجرا کرد

درنگ

دخترها بابایی اند...

آمده‌اند دیدار پدرشان. نخبه‌اند؛ هر کدام کاری کرده‌اند کارستان، پدر صدایشان کرده سفارشات‌ی بکند و حرف‌هایی بزند. دلشان قرص شود. آدم حرف‌های پدرش همیشه آرامش می‌کند خصوصاً دخترها که بابایی‌ترند. نشسته‌اند روی همان زیلوهای آبی سفیدی که نیم ساعت نشستن رویشان پا و کمر نمی‌گذارد برایت.

یک فندق خوشمزه توی بغل یکی‌شان است. نیم رخ است توی عکس ولی شک ندارم سرتق خان وقتی می‌خندد لثه‌های صورتی و خیسش از توی لبهای کوچولوی اناری اش بیرون می‌افتد و دلت ضعف می‌رود. یکی از زن‌ها ایستاده و یک فندق دیگر توی بغل دارد. پستانک توی دهن جنابشان می‌گود پسر است. به کجا زل زده است خدا می‌داند. مهتابی پوستش با مشک‌ی چادر مادرش کنتراست محشری دارد. بغل راست عکس، یک فرشته صورتی روی خنکای زیلوها و هوای حسینیّه خوابیده.

موسیقی چهره‌اش و انحنای لب‌های کوچولوش به‌ور خیالپرداز ذهنم پالس می‌فرستد که بنویس دارد خواب می‌بیند.

خواب فردایی روشن. فردایی پراز فرفره و نارنج و کیوت... عکس حال خوبی دارد. سه‌مادر توی عکسند بانشاط، شاداب و البته فرهیخته و تخبه. خوشحالم که مادرند. خوشحالم که فقط نپسپیده‌اند به‌کار و درس. زن اول زندگی است و برق زلال نگاهشان می‌گوید زندگی را به هرچیزی ترجیح می‌دهند. حالم خوش است که زنان سرزمین من کاری کرده‌اند کارستان. پدر هم دختره‌ایش را صدا کرده دست مریزد بگوید و ای وا... بین خودمان بماند پدرها هم دختره‌ایشان را بیشتر از پسرها... بله اینجوری هاست ...

طرح: احسان نجفی

۲۰

حامد عسکری

شاعرو نویسنده

صادر شد امید‌هایی را برای اجرایی شدن بند مغفول اصل ۱۶۸ قانون اساسی در دل‌ها زنده کرد.

وی در پاسخ به این سوال که آیا رسیدگی به جرائم سیاسی با حضور هیات منصفه مطبوعاتی ممکن است به عنوان یک چالش مطرح شود تصریح کرد: خیر چون اعضای هیات منصفه مطبوعاتی که قاضی نیستند و نیاز به تخصص خاص ندارد بلکه آنها نمایندگان جامعه‌اند. آنها به عنوان نمایندگان افکار عمومی بایستی در مراحل رسیدگی حضور داشته باشند تا اطمینان حاصل شود که حقوق متهمان سیاسی و مطبوعاتی رعایت می‌شود. البته در مورد اعضا و شیوه انتخاب هیات منصفه و چگونه می‌تواند وضعیت بهتری پیدا کند مباحث زیادی وجود دارد.

آغاز و شروعی خوب

خیر... پروین، استاد حقوق دانشگاه تهران اقدام اخیر قوه قضاییه درباره بررسی جرائم سیاسی با حضور هیات منصفه نیز اشاره شده است. از این رو اگر ساختار خوبی برای انتخاب اعضای هیات منصفه از طریق افکار عمومی و جامعه اندیشه شود روند جدیدی در راستای دادخواهی و عملکردی که در دادگاه‌ها انجام می‌گیرد صورت خواهد گرفت. وی با اشاره به اهمیت حضور هیات منصفه در بررسی جرائم سیاسی گفت: اعضای هیات منصفه نماینده افکار عمومی‌اند و به نوعی افکار عمومی را نمایندگی می‌کنند، از این رو حضور آنها در روند دادرسی بسیار موثر است. وی این اقدام را گامی مثبت از سوی رئیس قوه قضاییه در راستای تغییرات و تحولات این دستگاه قضایی خواند و تصریح کرد: با عزم و اراده‌ای که در شرایط فعلی از مسئولان قوه قضاییه انتظار می‌رود می‌توان امید داشت که در کنار برداشتن این گام مهم برای ایجاد ساختاری جهت اجرایی شدن براساس قانون تدابیری مناسب اندیشیده شود.

حسین میرمحمد صادقی، حقوقدان و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با جام جم با اشاره به اینکه طبق قانون اساسی رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی باید با حضور هیات منصفه انجام شود گفت: سال‌ها است که جرائم مطبوعاتی با حضور هیات منصفه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد اما در مورد جرائم سیاسی باوجود این‌که در قانون اساسی جمهوری اسلامی و هم در متمم قانون اساسی مشروطیت قید شده بود که مجرمان سیاسی یا به تعبیر متمم قانون اساسی مشروطه، تقصیرات سیاسی‌ه باید با حضور هیات منصفه رسیدگی شود اما مشکل این بود که جرم سیاسی هنوز تعریف نشده بود و بنابراین معلوم نبود که چه جرائمی، جرائم سیاسی محسوب می‌شوند.

وی با اشاره به اینکه چند سالی است قانونی وضع شده و جرم سیاسی را تعریف کرده تصریح کرد: بعد از تعریف جرم سیاسی مشکلی که وجود داشت این بود که هیات منصفه‌ای برای رسیدگی به جرائم مجرمان سیاسی مشخص نشده بود. بنابراین مجرمان سیاسی از این تصمیمی که طبق قانون اساسی از آن برخوردار بودند محروم می‌شدند.

این استاد حقوق با بیان اینکه طبق تصمیم جدید هیات منصفه جرائم مطبوعاتی به جرائم سیاسی رسیدگی می‌کند ابراز داشت: از این جهت این اقدام می‌تواند نکته مثبتی باشد از این نظر که مجرمان سیاسی بعد از سال‌ها بتوانند از وجود هیات منصفه برخوردار باشند. میرمحمد صادقی در عین حال خاطرنشان کرد که در رابطه با چگونگی هیات منصفه، ترکیب آن و چگونگی انتخاب اعضای آن و محتوای قانونی که جرم سیاسی را تعریف کرده بحث و نظرات مختلفی را می‌شود مطرح کرد.

بالاخره بعد از مدت‌ها صبر و انتظار برای اجرایی شدن بند مغفول اصل ۱۶۸ قانون اساسی و تصویب جرم سیاسی از سوی مجلس شورای اسلامی دو روز پیش قاضی ناصر سراج «نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضاییه در تعیین اعضای هیات منصفه سراسر کشور» در حاشیه جلسه تعیین اعضای هیات منصفه تهران این نوید خوش را به اهالی رسانه و سیاست‌پران داد که براساس دستور جدید رئیس دستگاه قضا دادگاه‌های جرائم سیاسی از این پس با حضور هیات منصفه رسیدگی خواهد شد. جرم سیاسی و نحوه رسیدگی به آن از جمله موضوعات چالش برانگیز سال‌های اخیر بود و همچنان بر سر تعریف مشخصی برای آن میان کارشناسان و حقوق‌دانان منازعه وجود داشت. این در حالی بود که قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر این نکته تصریح دارد که رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیات منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیات منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند.

ارائه یک تعریف دقیق، جامع و مانع از جرم سیاسی صرفاً موضوعی مورد چالش حقوق دانان در ایران نیست بلکه بسیاری از کشورهای دنیا نیز در مورد این عبارت هنوز به نتیجه مشخصی نرسیدند. تعریف جرم سیاسی سرنوشت پر فراز و نشیبی را طی کرد. در قانون اساسی مشروطه منازعات راجع به حقوق سیاسی را بر فرضی که مساله را قابل تعقیب و مجازات می‌دانستند، در گروه و دسته تقصیرات قرار گرفتند و برابر با اصل ۷۹ متمم قانون اساسی مشروطه، مرجع رسیدگی به محاکمات مرتبط با منازعات سیاسی باحضور هیات منصفه و در محاکم عدلیه بود. با وجود تفکیک میان منازعات سیاسی و جرائم عمومی از دوره مشروطه اما ارائه تعریف مشخص از جرم سیاسی مثل کلاف سردرگمی می‌ماند که همچنان بر سر تعیین و تکلیف آن وحدت نظری وجود نداشت.

در ۲۰ اردیبهشت ۹۵ بود که عاقبت لایحه جرم سیاسی در صحن مجلس به تصویب رسید و شورای نگهبان هم آن را در ۲۹ اردیبهشت ۹۵ تأیید کرد. اما برغم این روند قانونی همچنان موضوع انتخاب هیات منصفه برای رسیدگی به جرائم سیاسی از جمله موضوعات معطلی بود که در نحوه دادرسی در کشور وجود داشت.

اما دستور جدید که در ادامه روند رو به جلوی سکاندار دستگاه قضا برای ایجاد تغییر و تحول در این قوه

عبور از بن بست جرم سیاسی

با اقدام ابتکارآمیز قوه قضاییه، سرانجام پس از سال‌ها، سنت سرگستگی در قبال مفهوم جرم سیاسی کنار گذاشته شد.

تغییر رویکرد دستگاه قضا و هیأت منصفه به سود رژیم ارفاقی در حق مجرمان سیاسی، بن بست انکار وصف سیاسی برای گروهی از اعمال مجرمانه را در محاکم گشود و ظرفیتی مهم و مغفول در قانون اساسی را عملاً جایگزین مواجهه به‌ظاهر مصلحت‌جویانه و در واقع خلاف مصلحت با پدیده جرم سیاسی کرد.

این رویکرد شورایی، اسلامی و مردمی قوه قضاییه را که نشانه قوام و استحکام نظام اسلامی در برابر جرایم سیاسی و حاکی از اعتماد به نفس و استغنائی والای مردم‌سالاری دینی است، به مردم که صاحبان راستین انقلابند، تحیت می‌گوییم.

با رویکرد جدید، جرم سیاسی که ماهیتی متمایز از جرایم عادی و گاه از حیث انگیزه و نه قصد قابل احترام دارد، هویتی متمایز می‌یابد؛ هویتی که میراث سیره پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) در پافشاری بر شنیدن دیدگاه‌های مخالف است. البته بی‌شک مراد از چنین مخالفتی، اقدام به قصد ضربه زدن به اصل نظام یا رفتارهای خشن علیه حاکمیت نیست و از قضا به همین دلیل است که با تفکیک جرم سیاسی از جرم عادی، میزان سرنشز پذیر و خطر این دو دسته از جرایم نیز به روشنی برای عموم مشخص می‌شود.

از دیگر دستاوردهای دادگاه‌های رسیدگی به جرم سیاسی، مشارکت جویی از گروه‌های گوناگون اجتماعی شامل روحانیان، استادان دانشگاه‌ها، پزشکان، روزنامه نگاران، وکلا و ... در قالب هیأت منصفه است که خود گام مهم دیگری در اتکا به عقل جمعی در رسیدگی قضایی به شمار می‌آید.

از آنجا که تشخیص جرم سیاسی بیش از عمل ارتكابی و حتی قصد، به «انگیزه» مرتکب اتکا دارد، هیأت منصفه به عنوان نماد و نماینده افکار عمومی می‌تواند مصلحت‌عام را بیشتر و بهتر از دادرسی‌های عادی در نظر بگیرد و بر کیفیت تشخیص قضایی در هر دو حوزه موضوع و حکم بیفزاید.

شبهه‌وارنگار امروز

ویژه‌نامه استانی کرمان

باغ شاهزاده باغیان کرمان

نیازمندی استان‌های قم و اصفهان

ضمیمه رایگان امروز